

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תשע"ג, 2013
מספר השאלון: 131,001205

ת נ "ך

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון – קטעים שנלמדו – (22×4) – 88 נקודות
פרק שני – קטע שלא נלמד – (4×3) – 12 נקודות
סה"כ – 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום.
מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד.
(2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

הערה: בקטעים המצולמים מן התנ"ך בא השם המפורש בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון — קטעים שנלמדו (88 נקודות)

ענה על ארבע מהשאלות 1-5 (לכל שאלה — 22 נקודות).
בכל אחת מהשאלות שבחרת ענה על סעיף א (חובה) (10 נקודות),
ועל שניים מהסעיפים ב-ד (לכל סעיף — 6 נקודות).

1. היסטוריוגרפיה

קרא מלכים ב, כ"ד, 8-20.

ח

בן

שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה יְהוֹיָכִן בְּמָלְכּוֹ וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים מֶלֶךְ

בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ נְחֻשְׁתָּא בֵּת-אֶלְנָתָן מִירוּשָׁלַם: וַיַּעַשׂ

הָרַע בְּעֵינֵי ה' כָּל אֲשֶׁר-עָשָׂה אָבִיו: בָּעֵת הַהִיא עָלָה

עֲבָדֵי נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ-בָּבֶל יְרוּשָׁלַם וַתִּבָּא הָעִיר בְּמָצוֹר:

וַיָּבֹא נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ-בָּבֶל עַל-הָעִיר וַעֲבָדָיו צָרִים עָלֶיהָ:

וַיֵּצֵא יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ-יְהוּדָה עַל-מֶלֶךְ בָּבֶל הוּא וְאִמּוֹ וַעֲבָדָיו

וְשָׂרָיו וְסָרִיסָיו וַיִּקַּח אֹתָם מֶלֶךְ בָּבֶל בַּשָּׁנָה שְׁמֹנֶה לְמָלְכּוֹ:

וַיֵּצֵא מִשָּׁם אֶת-כָּל-אֹצְרוֹת בֵּית ה' וְאֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ

וַיִּקְצָץ אֶת-כָּל-כְּלֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל

בְּהִיכַל ה' כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה': וְהִגְלָה אֶת-כָּל-יְרוּשָׁלַם וְאֶת-

כָּל-הַשָּׂרִים וְאֶת כָּל-גִּבּוֹרֵי הַחֵיל עֶשְׂרֵה אֲלָפִים גּוֹלָה וְכָל-

הַחֲרָשׁ וְהַמְּסֻגָּר לֹא נִשְׁאָר זֹלָת דֹּלֶת עַם-הָאָרֶץ: וַיִּגַּל אֶת-

יְהוֹיָכִין בְּבֵלָה וְאֶת-אֵם הַמֶּלֶךְ וְאֶת-נָשֵׁי הַמֶּלֶךְ וְאֶת-סָרִיסָיו

וְאֶת אוֹלֵי הָאָרֶץ הוֹלִיךְ גּוֹלָה מִירוּשָׁלַם בְּבֵלָה: וְאֶת כָּל-

אֲנָשֵׁי הַחֵיל שִׁבְעַת אֲלָפִים וְהַחֲרָשׁ וְהַמְּסֻגָּר אֲלֵף הֶכֶל

גִּבּוֹרִים עֲשֵׂי מִלְחָמָה וַיָּבִיֵּאֵם מֶלֶךְ-בָּבֶל גּוֹלָה בְּבֵלָה:

וַיִּמְלֹךְ מֶלֶךְ-בָּבֶל אֶת-מִתְנִיָּה דָּדוֹ תַּחְתּוֹ וַיִּסַּב אֶת-

שְׁמוֹ צִדְקִיָּהוּ: בֶּן-עֲשָׂרִים וְאַחַת שָׁנָה צִדְקִיָּהוּ

בְּמָלְכּוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ

חֲמוּטַל בֵּת-יִרְמְיָהוּ מִלְּבָנָה: וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי ה' כָּל

אֲשֶׁר-עָשָׂה יְהוֹיָקִים: כִּי עַל-אֵף ה' הִיתָה בִּירוּשָׁלַם

וַיִּבְהִיחַ עַד-הַשְּׁלֹכּוֹ אֹתָם מֵעַל פָּנָיו וַיִּמְרֹד צִדְקִיָּהוּ בְּמֶלֶךְ

בָּבֶל:

ענה על סעיף א (חובה).

א. (1) בקטע שלפניך מתוארת גלות יהויכין.

פֶּרֶט אילו קבוצות הוגלו, לאן, ובאיזו שנה (על פי ספירת הנוצרים). (6 נקודות)

(2) הסבר מדוע הגלה נבוכדנאצר דווקא קבוצות אלה (שצינת בסעיף 1). (4 נקודות)

ענה על שניים מהסעיפים ב-ד.

ב. (1) קרא פסוקים 8-9 שלפניך.

הכתוב מביא פרט אחד בלבד בנוגע להתנהגות של יהויכין. מהו הפרט?

(2 נקודות)

(2) הסבר כיצד פרט זה (שצינת בסעיף ב1) ותיאור האירועים בעת מלכות יהויכין

משרתים את מגמת ההיסטוריוגרף של ספר מלכים. (4 נקודות)

ג. קרא פסוק 15 שלפניך, וגם **מלכים ב**, כ"ה, 27-30.

אף שמחבר ספר מלכים מספר על חורבן יהודה, הוא מסיים את ספרו בפרט חיובי.

מהו פרט זה, וכיצד הוא מסיים באופן חיובי את הסיפור על יהויכין ועל מלכות בית דוד?

ד. קרא פסוקים 17-18 שלפניך.

(1) הסבר כיצד עלה צדקיהו לשלטון. בסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

(2) קרא פסוק 17 ופסוק 20 שלפניך, וגם **מלכים ב**, כ"ה, 7.

בעקבות המסופר על צדקיהו בפסוקים אלה — כיצד אפשר להסביר שהבבלים

הענישו אותו בעונש חמור ואכזרי כל כך? (4 נקודות)

2.

נבואה

קרא ירמיה, כ"ו, 1-16.

א בראשית ממלכות יהוים בן-יאשיהו מלך יהודה היה הדבר הזה מאת ה' לאמר: כה אמר ה' עמד בחצר בית-ה' ודברת על-כל-ערי יהודה הבאים להשתחות בית-ה' את כל-הדברים אשר צויתך לדבר אליהם אל-תגרע דבר: אולי ישמעו וישבו איש מדרך הרעה ונחמתי אל-הרעה אשר אנכי חשב לעשות להם מפני רע מעלליהם: ואמרת אליהם כה אמר ה' אם-לא תשמעו אלי ללכת בתורת אשר נתתי לפניכם: לשמע על-דברי עבדי הנבאים אשר אנכי שלח אליכם והשכם ושלח ולא שמעתם: ונתתי את-הבית הזה בשלה ואת-העיר הזאתה אתן לקללה לכל גוי הארץ: וישמעו הכהנים והנבאים וכל-העם את-ירמיהו מדבר את-הדברים האלה בבית ה': והיו ככלות ירמיהו לדבר את כל-אשר-צוה ה' לדבר אל-כל-העם ויתפשו אותו הכהנים והנבאים וכל-העם לאמר מות תמות: מדוע נבית בשם-ה' לאמר בשלוי יהיה הבית הזה והעיר הזאת תחרב מאין יושב ויקהל כל-העם אל-ירמיהו בבית ה': וישמעו שרי יהודה את הדברים האלה ויעלו מבית-המלך בית ה' וישבו בפתח שער-ה' החדש: ויאמרו הכהנים והנבאים אל-השדים ואל-כל-העם לאמר משפט-מות לאיש הזה כי נבא אל-העיר הזאת כאשר שמעתם באוזיכם: ויאמר ירמיהו אל-כל-השדים ואל-כל-העם לאמר ה' שלחני להנבא אל-הבית הזה ואל-העיר הזאת את כל-הדברים אשר שמעתם: ועתה היטיבו דרכיכם ומעלליכם ושמעו בקול ה' אלהיכם וינחם ה' אל-הרעה אשר דבר עליכם: ואני הנני בידכם עשוי לי כטוב

הזאת

טו וְכִשְׁרָ בְּעֵינֵיכֶם: אֲךָ יִדַּעַ תִּדְּעוּ כִּי אִם־מִמֶּתִים אַתֶּם אֹתִי
בִּידָם נָקִי אַתֶּם נֹתְנִים עֲלֵיכֶם וְאֶל־הַעִיר הַזֹּאת וְאֶל־יִשְׁבִּיהָ
כִּי בְּאֵמֶת שְׁלַחְנִי הָיָה עֲלֵיכֶם לְדַבֵּר בְּאָזְנֵיכֶם אֵת כָּל־
טז הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: וַיֹּאמְרוּ הַשָּׂרִים וְכָל־הָעָם
אֶל־הַכֹּהֲנִים וְאֶל־הַנְּבִיאִים אֵין־לָאִישׁ הַזֶּה מִשְׁפָּט־מוֹת כִּי
בְּשֵׁם ה' אֱלֹהֵינוּ דִּבֶּר אֵלֵינוּ:

ענה על סעיף א (חובה).

- א. (1) היכן ירמיהו משמיע את נבואתו, ומדוע הוא מנבא דווקא שם? (5 נקודות)
(2) מה התכוונו הכוהנים והנביאים לעשות לירמיהו בעקבות נבואתו? האם כוונתם מומשה?
נמק. (5 נקודות)

ענה על שניים מהסעיפים ב-ד.

- ב. קרא פסוקים 8-9 שלפניך.
יש הטוענים כי הכוהנים חששו שדברי ירמיהו עלולים לפגוע במעמדם.
מדוע דברי ירמיהו על שילה (פסוקים 6, 9) יכולים לפגוע במעמד הכוהנים?
ג. קרא פסוקים 9, 15-16 שלפניך.
(1) במה מאשימים את ירמיהו על פי פסוקים אלה? (3 נקודות)
(2) קרא גם **דברים**, י"ח, 18-20.
על מה בחוק **בדברים** מסתמכים אלה המאשימים את ירמיהו? הסבר. (3 נקודות)
ד. קרא פסוקים 12-16 שלפניך.
הסבר שלושה טיעונים שטוען ירמיהו שמסייעים לו להגן על עצמו במשפט. בסס את דבריך על
הכתוב.

3. חוק

קרא דברים, ו', 14-4.

ה' שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד: וְאַהֲבַת אֵת ה'
 אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְּךָ, וּבְכָל-נַפְשְׁךָ, וּבְכָל-מְאֹדְךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצִוְךָ הַיּוֹם עַל-לִבְּךָ: וְשָׁנַנְתָּם לְבָנֶיךָ
 וּדְבַרְתָּם בְּסֶבֶט בְּבֵיתְךָ, וּבְלֶכְתְּךָ בַּדֶּרֶךְ, וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ:
 וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת עַל-יָדְךָ, וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וְכִתְבָתָם
 עַל-מְזוֹזֹת בֵּיתְךָ וּבִשְׁעֶיךָ: וְהָיָה כִּי יִבְיֵאֵל ה'
 אֱלֹהֶיךָ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לֵאמֹר
 וְלִיעֲקֹב לָתֵת לָךְ עָרִים גְּדֹלֹת וְטֹבֹת אֲשֶׁר לֹא-בָנִיתָ: וּבָתִּים
 מְלֵאִים כָּל-טוֹב אֲשֶׁר לֹא-מְלֵאֲתָ וּבְדַת חֲצוּבִים אֲשֶׁר לֹא-
 חֲצַבְתָּ כְּרִמִּים וְזֵיתִים אֲשֶׁר לֹא-נִטְעַתָּ וְאֹכֵלֹת וְשֹׁבְעֹת: הַשְׁמֹר
 לָךְ פְּרִי-תְשׁוּבָת אֶת-ה' אֲשֶׁר הוֹצִיאָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית
 עֲבָדִים: אֶת-ה' אֱלֹהֶיךָ תִירָא וְאֹתוֹ תַעֲבֹד וּבְשֵׁמוֹתַי שָׁבַע: לֹא
 תִלְכֹּן אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֶיכֶם:

ענה על סעיף א (חובה).

א. (1) לדברים הנאמרים בפסוק 4 שלפניך יש מעמד מכונן בתרבות היהודית לאורך

הדורות. הסבר מדוע. (6 נקודות)

(2) הסבר כיצד הדרישה בפסוק 14 משלימה את הדברים הנאמרים בפסוק 4.

(4 נקודות)

ענה על שניים מהסעיפים ב-ד.

ב. קרא פסוקים 7-9 שלפניך.

מכל אחד משלושה פסוקים אלה נלמדו הלכות ונקבעו שלושה מנהגים, שנעשו חלק

מאורח החיים היהודי.

הסבר מהו המנהג שנקבע על פי כל אחד מן הפסוקים.

ג. "ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך" (פסוק 5).

קרא את דברי רמב"ם על פסוק זה:

בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים, ויראה מהם חכמתו [של ה'] שאין לה

ערך ולא קץ, מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול...

עם איזה קושי בפסוק 5 רמב"ם מתמודד, וכיצד הוא פותר את הקושי?

ד. קרא פסוקים 10-13 בקטע שלפניך, וגם **דברים**, י"ב, 2-4.

בפסוק 12 שלפניך משה מזהיר את בני ישראל פן ישכחו את ה' כשיגיעו לארץ.

ציין שתי סיבות אפשריות לאזהרה זו: סיבה המבוססת על טבע האדם, על פי הנרמז בפסוקים

11-12, וסיבה המבוססת על המצב בכנען, על פי המתואר ב**דברים**, י"ב, 2-4.

קרא איוב, א'.

א איש היה בארץ-עוין איוב שמו והיה האיש ההוא תם וישר
ב וירא אלהים וסר מדע: ויולדו לו שבעה בנים ושלוש בנות:
ג ויהי מקנהו שבעת אלפי-צאן ושלשת אלפי גמלים וחמש
מאות צמד-בקר וחמש מאות אתונות ועבדה רבה מאד והיה
ד האיש ההוא גדול מכל-בני-קדם: והלכו בניו ועשו משתה
בית איש יומו ושלחו וקראו לשלשת אחיהם לאכל
ה ולשתות עמם: ויהי כי הקיפו ימי המשתה וישלח איוב
ויוקדשם והשכים בבקר והעלה עלות מספר כלם כי אמר
איוב אולי חטאו בני וברכו אלהים בלבבם ככה יעשה איוב
ו כל-הימים: ויהי היום ויבאו בני האלהים
ז להתיצב על-ה' ויבוא גם-השטן בתוכם: ויאמר ה'
אל-השטן מאין תבא ויען השטן את-ה' ויאמר משיט
ח בארץ ומתהלך בה: ויאמר ה' אל-השטן השמת לבך
על-עבדי איוב כי אין כמהו בארץ איש תם וישר ירא אלהים
ט וסר מדע: ויען השטן את-ה' ויאמר החנם ירא איוב
י אלהים: הלא-את שכת בעדו ובעד-ביתו ובעד כל-אשר-לו
יא מסביב מעשה ידיו ברכת ומקנהו פרץ בארץ: ואולם שלח
יב נא ירך וגע בכל-אשר-לו אם-לא על-פניך וברכך: ויאמר
ה' אל-השטן הנה כל-אשר-לו בידך רק אליו אל-תשלח
יג ירך ויצא השטן מעם פני ה': ויהי היום ובניו ובנותיו אכלים
יד ושתים וין בבית אחיהם הפכוד: ומלאך בא אל-איוב ויאמר
טו הפקר היו חדשות והאתנות רעות על-ידיהם: ותפל שבא
ותקחם ואת-הנערים הכו לפי-חרב ואמלטה רק-אני לבדי
טז להגיד לך: עוד וזה מדבר וזה בא ויאמר אש אלהים נפלה
מן-השמים ותבער בעצן ובנערים ותאכלם ואמלטה רק-אני
יז לבדי להגיד לך: עוד וזה מדבר וזה בא ויאמר כשדים שמו
שלשה ראשים ופשטו על-הגמלים ויקחוים ואת-הנערים

יח הכו לפי־חֶרֶב וְאִמְלָטָה רַק־אֲנִי לְבִדִּי לְהַגִּיד לָךְ: עַד זֶה מְדַבֵּר
 וְזֶה בָּא וַיֹּאמֶר בְּנִיךָ וּבְנוֹתֶיךָ אֲכָלִים וְשָׂתִים יֵין בְּבֵית אַחִיהֶם
 יט הַבְּכוֹר: וְהִנֵּה רֹיחַ גְּדוּלָּה בָּאָה וּמַעֲבֵר הַמְדַבֵּר וַיַּעַן בְּאֲרֻבַּע
 פְּנוֹת הַבֵּית וַיִּפֹּל עַל־הַנְּעָרִים וַיָּמּוּתוּ וְאִמְלָטָה רַק־אֲנִי לְבִדִּי
 כ לְהַגִּיד לָךְ: וַיָּקָם אִיּוֹב וַיִּקְרָע אֶת־מְעָלוֹ וַיַּגִּז אֶת־רֹאשׁוֹ וַיִּפֹּל
 כא אֶרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ: וַיֹּאמֶר עָרֶם יִצְתִּי מִבֶּטֶן אִמִּי וְעָרֶם אֲשׁוֹב
 כב שָׁמָּה הָיִיתִן נָתַן וְהָיָה לִקְחָהּ יְהִי שֵׁם ה' מִבְּדָךְ: בְּכָל־זֹאת
 לֹא־חָטָא אִיּוֹב וְלֹא־נָתַן תַּפְלָה לֵאלֹהִים:

ענה על סעיף א (חובה).

- א. (1) מצבו הכלכלי והמשפחתי של איוב בתחילת הפרק שונה ממצבו בסוף הפרק.
 ציין שלושה פרטים שבהם ניכר השוני בין מצבו של איוב בתחילת הפרק למצבו
 בסוף הפרק. (5 נקודות)
- (2) "בשורת איוב" היא ביטוי שפירושו ידיעות רעות ומרות מאוד.
 הסבר מדוע דווקא שמו של איוב נזכר בביטוי זה. (5 נקודות)

ענה על שניים מהסעיפים ב-ד.

- ב. קרא פסוקים 13-19 שלפניך.
 על פי פסוקים אלה, הדרך שבה איוב מתוודע לאסונות מעצימה את הסבל שלו.
 הדגם והסבר שלוש דרכים בעיצוב הסיפור המלמדות על כך.
- ג. קרא פסוקים 20-21 שלפניך.
 בדברי איוב בפסוק 21 יש אמירה רציונלית ואמירה אמונית. הסבר כל אחת מהן.
- ד. הפרק שלפניך מציג שתי תשובות אפשריות על השאלה מה עשוי להניע את איוב להיות
 ירא אלוהים.
 הסבר את שתי התשובות. בסס את דבריך על הכתוב.

קרא בראשית, כ"ט, 1-20.

א וַיֵּשֶׁא יַעֲקֹב
 ב רַגְלָיו וַיֵּלֶךְ אֶרְצָה בְּנִי־קָדֵם: וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאָר בַּשָּׂדֶה וְהִנֵּה־
 שָׁם שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי־צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ בִּי מִן־הַבָּאָר הַהוּא
 ג וַיִּשְׁקוּ הָעֲדָרִים וְהָאֶבֶן גְּדֹלָה עַל־פִּי הַבָּאָר: וַנֹּאסְפוּ־שָׂמָה
 כָּל־הָעֲדָרִים וַיִּגְלְלוּ אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל־פִּי הַבָּאָר וְהִשְׁקוּ אֶת־הַצֹּאן
 ד וְהִשְׁיבוּ אֶת־הָאֶבֶן עַל־פִּי הַבָּאָר לְמַקְמָה: וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב
 ה אַחֵי מֵאֵין אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מִחָרָן אֲנַחְנוּ: וַיֹּאמֶר לָהֶם הִידְעַתֶּם
 ו אֶת־לִבְנִי בֶן־נָחוֹר וַיֹּאמְרוּ יָדַעְנוּ: וַיֹּאמֶר לָהֶם הַשְׁלוּם לוֹ
 ז וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם וְהִנֵּה רָחֵל בָּתּוֹ בָּאָה עִם־הַצֹּאן: וַיֹּאמֶר הֵן
 ח עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל לֹא־עַתָּה הָאֶסֶף הַמְּקַנָּה הַשְׁקוּ הַצֹּאן וּלְכוּ
 ט רְעוּ: וַיֹּאמְרוּ לֹא נוֹכַל עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָל־הָעֲדָרִים וַיִּגְלְלוּ
 י אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל־פִּי הַבָּאָר וְהִשְׁקִינוּ הַצֹּאן: עוֹדְנוּ מְדַבֵּר עִמָּם
 י וְרָחֵל בָּאָה עִם־הַצֹּאן אֲשֶׁר לְאִבֶּיהָ בִּי רָעָה הוּא: וַיְהִי
 יא כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל בַּת־לִבְנִי אַחִי אִמּוֹ וְאֶת־צֹאן
 יב לִבְנִי אַחִי אִמּוֹ וַיֵּגֶשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל־פִּי הַבָּאָר
 יג וַיִּשְׁק אֶת־צֹאן לִבְנִי אַחִי אִמּוֹ: וַיִּשָּׁק יַעֲקֹב לְרָחֵל וַיֵּשֶׂא
 יד אֶת־קִלּוֹ וַיִּבְדֹּ: וַיַּגֵּד יַעֲקֹב לְרָחֵל בִּי אַחִי אֲבִיָּה הוּא וְכִי
 טו בֶן־דְּבִקָּה הוּא וַתֵּרֶץ וַתִּגֵּד לְאִבֶּיהָ: וַיְהִי כִשְׁמֹעַ לִבְנִי אֶת־
 טז שְׁמֵעוּ יַעֲקֹב בֶּן־אָחִיתוֹ וַיֵּרֶץ לְקִרְיַתוֹ וַיַּחְפֹּק־לוֹ וַיִּנְשָׁק־לוֹ
 יז וַיְבִיאוּהוּ אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּסְפֹּר לְלִבְנִי אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה:
 יח וַיֹּאמֶר לוֹ לִבְנִי אֶךְ עֲצָמִי וּבָשָׂרִי אֵתָּה וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים:
 יט וַיֹּאמֶר לִבְנִי לַיַּעֲקֹב הֲכִי־אֶחֱי אֵתָּה וַעֲבַדְתָּנִי חֲנֹם הַגִּידָה
 כ לי מַה־מִּשְׁכַּדְתָּךְ: וּלְלִבְנִי שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לֵאמֹר
 כא וְשֵׁם הַקְּטָנָה רָחֵל: וַעֲיֵנִי לֵאמֹר רַכּוֹת וְרָחֵל הִיְתָה יָפֹת־
 כב תֹּאדָר וַיָּפֶת מְרָאָה: וַיֹּאחֲזֵב יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדָךְ
 כג שִׁבְעַ שָׁנִים בְּרָחֵל בְּתָךְ הַקְּטָנָה: וַיֹּאמֶר לִבְנִי טוֹב תַּתִּי
 כד אֵתָּה לֶךְ מִתַּתִּי אֵתָּה לְאִישׁ אַחֵר שָׁבָה עִמָּדִי: וַעֲבַד יַעֲקֹב
 כה בְּרָחֵל שִׁבְעַ שָׁנִים וַיְהִי כַּעֲשֵׂיוֹ כִּימֵים אַחָדִים בְּאֵהָבָתוֹ
 אתָּה:

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים 13-20 שלפניך.

(1) מהי הקרבה המשפחתית בין יעקב ללבן? בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)

(2) מה ביקש יעקב מלבן, ומה היה מוכן לתת לו בתמורה? (6 נקודות)

ענה על שניים מהסעיפים ב-ד.

ב. קרא פסוקים 1-10 שלפניך.

(1) הסבר את הביקורת של יעקב על התנהגות הרועים, וכתוב מה היה, לדבריהם, הצידוק

להתנהגותם. (3 נקודות)

(2) קרא את פירוש חזקוני שלפניך:

'הִשְׁקוּ הַצֹּאן וּלְכוּ רְעוּ', למה היה ליעקב לומר להם כל כך, אלא מתיירא היה שמא תלך לה רחל

עם הרועים, והוא היה רוצה לדבר עמה.

על פי פירוש "חזקוני", מדוע פנה יעקב אל הרועים? (3 נקודות)

ג. אהבה עשויה להפיק מאדם כוח, ויכולה להפיק רכות ורגשנות.

בסס את שני חלקי הקביעה הזאת על פסוקים 8-11 שלפניך.

ד. קרא פסוקים 16-20 שלפניך.

(1) מדברי לבן בפסוק 19 אפשר ללמוד שלבן אינו מתחייב להיענות לבקשת יעקב.

בסס קביעה זו על הפסוק. (2 נקודות)

(2) האמירה "ברחל בתך הקטנה" שאמר יעקב ללבן עשויה ללמד כי יעקב חשד שלבן

ירמה אותו.

הסבר טענה זו. (4 נקודות)

פרק שני — קטע שלא נלמד (12 נקודות)

ענה על שלוש שאלות: על שאלה 6 (חובה), ועל שתיים מהשאלות 7-9 (לכל שאלה — 4 נקודות).

קרא שמואל א, ל', 10-1, 16-26.

שמואל א, ל', 10-1

א ויהי בבא דוד ואנשיו צקלג ביום השלישי ועמלקי פשוטו אל-נגב ואל-צקלג ויבן את-צקלג
ב וישדפו אתה באש: וישבו את-הנשים אשר-בה מקטן ועד גדול לא המיתו איש וינהגו וילכו לדרפם: ויבא דוד ואנשיו אל-העיר והנה שרופה באש ונשיהם ובניהם ובנותיהם נשבו:
ד וישא דוד והעם אשר-אתו את-קולם ויבכו עד אשר איך בהם כח לבכות: ושתי נשי-דוד נשבו אחינעם היזרעלית ואביגיל אשת נבל הכרמלי: ותצר לדוד מאד כי-אמרו העם לסקלו כי-מדה נפש כל-העם איש על-בנו ועל-בנתיו ויתחנק דוד בַּה' אלהיו:
ו ויאמר דוד אל-אביתר הכהן בן-אחיהמלך הגישה-נא לי האפוד ויגש אביתר את-האפוד אל-דוד: וישאל דוד בַּה' לאמר ארדף אחרי הגדוד-הזה האשגנו ויאמר לו דוד כי-השג תשיג והצל תציל: וילך דוד הוא ושש-מאות איש אשר אתו ויבאו עד-נחל הבשור והנותרים עמדו: וירדף דוד הוא וארבע-מאות איש ויעמדו מאתים איש אשר פגרו מעבר את-נחל הבשור:

טו ויִרְדּוּהוּ וְהֵנִיחַ נְטָשִׁים עַל־פָּנָיו כָּל־
הָאָרֶץ אֲכָלִים וְשׂוֹתִים וְחִגְגִּים בְּכָל־הַשָּׁלָל הַגָּדוֹל אֲשֶׁר לָקְחוּ
יו מֵאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וּמֵאֶרֶץ יְהוּדָה: וַיִּכֶּם דָּוִד מִהַנֶּשֶׁף וְעַד־הָעֶרֶב
לְמַחֲרָתָם וְלֹא־נִמְלֹט מֵהֶם אִישׁ כִּי אִם־אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ־
יח נָעַר אֲשֶׁר־רָכְבוּ עַל־הַגְּמָלִים וַיִּנָּסוּ: וַיַּצֵּל דָּוִד אֶת כָּל־אֲשֶׁר
יט לָקְחוּ עִמָּלְק וְאֶת־שְׁתֵּי נָשָׁיו הַצֵּיל דָּוִד: וְלֹא נִעְדַּר־לָהֶם מִן־
הַקֶּטָן וְעַד־הַגָּדוֹל וְעַד־בָּנִים וּבָנוֹת וּמִשְׁלָל וְעַד כָּל־אֲשֶׁר
כ לָקְחוּ לָהֶם הַכָּל הַשֵּׁיב דָּוִד: וַיִּקַּח דָּוִד אֶת־כָּל־הַצֹּאֵן וְהַבֶּקָר
כא נִהְגוּ לִפְנֵי הַמִּקְנֶה הַהוּא וַיֹּאמְרוּ זֶה שָׁלַל דָּוִד: וַיָּבֹא דָוִד אֶל־
מֵאֲתָיִם הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־פָּגְרוּ מִלֶּכֶת וְאַחֲרֵי דָוִד וַיֵּשִׁיבֵם בְּנַחַל
הַבְּשׂוֹר וַיֵּצְאוּ לִקְרֹאת דָּוִד וּלְקֹרֵאת הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיִּגַּשׁ דָּוִד
כב אֶת־הָעָם וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם: וַיַּעַן כָּל־אִישׁ וְ
רע וּבִלְעֵל מִהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הִלְכוּ עִם־דָּוִד וַיֹּאמְרוּ יַעַן אֲשֶׁר
לֹא־הִלְכּוּ עִמָּי לֹא־נָתַן לָהֶם מִהַשָּׁלָל אֲשֶׁר הִצַּלְנוּ כִּי אִם־
כג אִישׁ אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאֶת־בָּנָיו וַיִּנְהָגוּ וַיִּלְכּוּ: וַיֹּאמֶר
דָּוִד לֹא־תַעֲשׂוּ כֵן אֲחֵי אֵת אֲשֶׁר־נָתַן ה' לָנוּ וַיִּשְׁמֹר אֶתָּנוּ
כד וַיִּתֵּן אֶת־הַגְּדוֹד הַבָּא עָלֵינוּ בַּיָּדָנוּ: וּמִי יִשְׁמַע לָכֶם לְדַבֵּר
הַזֶּה כִּי פָחַדְתִּי הוֹרֵד בַּמִּלְחָמָה וּכְחָלֵק הֵיטֵב עַל־הַפְּלִים
כה יַחֲדוּ וַיַּחֲלֹקוּ: וַיְהִי מִהַיּוֹם הַהוּא וּמַעֲלָה וַיִּשְׁמָהּ
כו לַחֹק וּלְמִשְׁפָּט לְיִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה: וַיָּבֹא
דָּוִד אֶל־עַקְלָג וַיִּשְׁלַח מִהַשָּׁלָל לְזֻקְנֵי יְהוּדָה לְרַעְיָהּ וַיֹּאמֶר
הִנֵּה לָכֶם בְּרָכָה מִשָּׁלָל אִבִּי ה':

ענה על שאלה 6 (חובה).

6. קרא פסוקים 1, 10, 16-19 שלפניך.

בקטעים אלה מתואר משבר וסיום המשבר.

א. תאר את המשבר. בסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

ב. כיצד הסתיים המשבר? בסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

(שים לב: שאלות 7-9 בעמוד הבא.)

ענה על שתיים מהשאלות 7-9.

7. קרא פסוקים 1-10 שלפניך.

לפי פסוקים אלה, דוד מוכיח כושר מנהיגות בעת משבר.
הבא שתי דוגמאות לכך, והסבר אותן. בסס את דבריך על הכתוב.

8. קרא פסוק 10 ופסוקים 20-25 שלפניך.

מהו העיקרון של חלוקת השלל שהציעו חלק מן הלוחמים, ולעומתו מהו עקרון החלוקה שקבע דוד?
בסס את דבריך על הכתוב.

9. קרא פסוק 26 שלפניך.

הסיפור בקטע שלפניך התרחש ערב עליית דוד למלוכה.
יש הטוענים שפעולת דוד, המתוארת בפסוק זה, יכולה ללמד על תבונתו המדינית.
הסבר טענה זו.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך